

Българският князъ обичаше руския царь, уважаваше го и го почиташе като покровител на цѣлъ български народъ. Той заповѣда въ цѣла България народътъ да жалѣе за смъртъта на починалия царь 3 месеца.

Днесъ, като се минаватъ отъ онова страшно събитие тъкмо 50 години, ние сме длъжни да направимъ поменъ за Царя Освободителя и да разкажемъ на нашите млади четци, каква велика заслуга е направилъ той на нашето отечество.

Добрините на царя Александъръ II за Русия. — Рускиятъ царь Александъръ II наследи баща си Николая I презъ 1855 г., когато върху Русия бѣха нападнали съ войски френци, англичани и италианци да бранятъ Турция. Наполеонъ III състави съюзъ противъ Русия. Тогава се водѣше тъй наречената Кримска война. Съюзените войски отъ Франция, Англия и Италия съ 265 кораба минаха по море презъ Дарданелите, Цариградъ и Босфора, та навлязоха въ Черно-море. Тѣ превзеха военното руско пристанище Севастополъ. Въ това време Николай I умрѣ, та го наследи синъ му Александъръ II, младъ и хубавъ 37 годишъ мжъ. Той царува 25 години (отъ 1855 до 14 мартъ 1881 г.), и се отличи съ много добрини както за руския народъ, тъй и за българския.

Най-първо той свърза миръ съ неприятелите. Стана конгресъ въ Парижъ и тамъ рускиятъ врагове решиха: 1) да отнематъ южна Бесарабия отъ Русия и да я дадатъ на Молдова, 2) да забранятъ на руската военна флота да плава по Черно море и 3) да осигурятъ на султана царството му. Русия претърпѣ голѣма злочестина. Младиятъ царь Александъръ II се зае да засили пакъ Ру-